

Slutrappport Uppdrag hjälpmedelssamverkan

Polsam 2021-09-01

Anders Blomqvist, Region Norrbotten

Eva Lakso, Norrbottens Kommuner

Bakgrund

- Nuvarande samverkansavtal strider mot kommunallagen
 - Inte ett genuint samarbete utan ett köp och sälj förhållande.
- Arbetsgrupp utsedd att kartlägga nuläge och utreda möjliga samverkansformer

Utredning

Hur har utredningen gått till?

- Arbetsgrupp med tjänstemän (experter) från både Region Norrbotten, Norrbottens Kommuner och utvalda från kommuner i länet har samverkat och gett sin bild av nuläge och önskan framåt.
- Ledningsgrupp
- Veckomöten i både arbetsgrupp och ledningsgrupp
- Fokusgrupp inom kommunerna
- Omvärldsbevakning, andra regioner och kommuner
- Tidigare rapporter och juridiska bedömningar har beaktats

Hur är rapporten upplagd?

- Kort sammanfattning
- Nulägesbeskrivning
- Omvärldsbevakning
- Lösningalternativ
- Bilagor

Sammanfattning

Sammanfattning

- Nuläget är kartlagt i detalj för att inte tappa bort något
- Under utredningens gång har det visat sig att vissa produktområden inom medicinskt förbrukningsmaterial måste samverka bestå oberoende på val av organisationsform (diabetes, nutrition, inkontinens till 2022-05-22 samt förbrukningsmaterial till förskrivna hjälpmedel)
- Bedömd införandestart för ny samverkansorganisation tidigast våren 2022, oavsett val av samverkansform.
- 5 olika samverkansformer är utredda
- Alla lösningsalternativ är möjliga och juridiskt kontrollerade men får konsekvenser ur olika perspektiv.
- För varje lösningsalternativ finns en beskrivning av uppbyggnad, ekonomisk påverkan samt risker och konsekvenser med lösningen.

Nulägesbild

Nulägesbild

- Nuvarande samverkansform strider mot svensk lagstiftning med nuvarande utformning
- Samverkan upplevs fungera mycket bra
- Det finns ett etablerat samverkansnät inom hjälpmedelsområdet som inte upplevs behöva justeras
- Prismodell behöver justeras
- Området är komplext då brukare rör sig mellan huvudmän och brukares behov kraftigt varierar
- Huvudmännens ansvar är inte lika

Lösningalternativ

Avtalssamverkan

- Relativt enkelt att genomföra med undantag vid särskilt boende.
- Särskilt boende är en exklusiv kommunal angelägenhet och därför inget för regionen.
- Konsekvenser för kommunerna att bygga upp en egen hjälpmedelsverksamhet för särskilt boende.
- Stordriftsfördelarna för regionen skulle försvinna.
- Rekommendationen är att denna form inte är aktuell.

Gemensam nämnd

- Inte juridisk person
- Varje medlem behåller huvudmannskapet för sin verksamhet
- Nämnden ingår i den juridiska personen som värdkommunen utgör
- Någon kommun eller region kan vara värdkommun
- Reglemente ska antas
- Samverkansavtal ska upprättas
- Minst en ledamot och ersättare från respektive medlem ska ingå i nämnden
- Ledamöterna arvoderas från sin hemkommun eller region

Forts Gemensam nämnd

- Arbetsutskott kan utses
- Nämndsekreterare på deltid, arvode till ledamöter
- Vårdkommun upprättar budget efter samråd med övriga medlemmar
- Ekonomisk redovisning i vårdkommunens system
- Revisorer från resp. medlem granskar verksamheten

Forts Gemensam nämnd

- Vårdkommunen ansvarar för upphandling
- Medlemmarna kan avropa från den gemensamma nämnden utan upphandling
- Reglemente och samverkansavtal ska vara utformade i detalj vad gäller nämndens ansvar, avgränsningar och vilka organisatoriska delar som ingår i nämndens ansvarsområde
- Tillåtet, i alla fall inte olämpligt, att vårdkommun kan leverera ovanstående produkter, samt hyra och köp av hjälpmedel, till privat drivna särskilda boenden och hälsocentraler enligt LOV. Likabehandlings-perspektivet råder, man ska kunna förflytta sig mellan vårdgivare

Gemensam nämnd med Region Norrbotten som värdkommun

- Hjälpmedelsverksamheten som bedrivs idag kan fortgå i samma form
- Personal, hjälpmedel mm kvarstår i Region Norrbotten
- Region Norrbotten kan fortsätta leverera diabetes-, inkontinens- och nutritionsprodukter samt förbrukningsmaterial till förskrivna hjälpmedel till kommunerna.

Gemensam nämnd med Region Norrbotten som värdkommun

- Nuvarande gränsdragningar, ansvarsfördelning, kostnadsfördelning, förskrivningsflöden mm kvarstår.
- Kan innebära en förändring av politiskt inflytande, beroende på hur reglementet utformas.
- Kommunerna i majoritet i nämnden. Andra regioner med gemensam nämnd har inte haft några större problem med detta.

Gemensam nämnd med kommun som värdkommun

- Verksamhetsövergång för personal inom hjälpmedelsverksamheten
- Kommuner övertar ägandet av befintliga hjälpmedel till ett restvärde hos Region Norrbotten, april 2021-113 milj. kronor
- Ev. överta lokaler, köpa utrustning, verktyg mm
- Region Norrbotten kan inte fortsätta leverera diabetes-, inkontinens- och nutritionsprodukter samt förbrukningsmaterial till förskrivna hjälpmedel till kommunerna. Detta måste upphandlas av kommunen som är värdkommun för att kunna leverera till övriga medlemmar.
- Kommunen som värdkommun har möjlighet att avropa från avtalen och bygga ett mindre lager för distribution

Forts Gemensam nämnd med kommun som värdkommun

- Värdkommunen kan ta över avtal från regionen som till 100% blir nämndens uppdrag.
- Värdkommunen ansvarar för upphandling vid nya avtal
- Samverkan kan ske med andra regioner
- Inköp IT-system gällande hantering av hjälpmedel

Kommunalförbund

- Egen juridisk person ”egen kommun”
- Kommunerna och regionen överlämnar uppdragen-bli huvudman
- Politiskt styrt med minst en ledamot o ersättare från varje medlem
- Förbundsdirektör, registrator/sekreterare, ekonom, upphandlare
- Egen budget och separat ekonomisk redovisning
- Medlemmarna ekonomiskt ansvar för verksamheten, skyldiga att täcka ev brister om förbundet skulle sakna tillgångar
- Verksamhetsövergång för personal

Forts Kommunalförbund

- Överta produkter till restvärde från regionen. I april 2021 värderat till 113 milj. kronor.
- Inköp av IT-system, personalsystem mm
- Stordriftsfördelarna med upphandling, ekonomisk redovisning, HR-stöd mm minskar
- Oklart om upphandling kan göras i samverkan med andra regioner.
- Resurser inom Länssjukvården kommer inte längre vara kostnadsfria för kommunerna

Aktiebolag

- Privaträttslig form-kommunalt företag
- Juridisk person
- Samma kommunalrättsliga principer gäller som för övrig kommunal verksamhet
- I bolagsordningen ska framgå styrelsens sammansättning samt antal aktier i bolaget
- Styrelsen är ledningen i bolaget
- VD operativt ansvarig, ekonom, revisor, två upphandlare

Forts Aktiebolag

- Egen budget och ekonomisk redovisning separat från delägarnas ekonomier
- Ägarna ekonomiskt ansvar för verksamheten, skyldiga att täcka ev. brister om bolaget skulle sakna tillgångar
- Verksamhetsövergång för personal
- Övertar ägande av hjälpmedel, lokaler mm
- Egen upphandling av varor och tjänster-ingen avtalssamverkan med andra regioner eller kommuner
- Resurser inom Länssjukvården kommer inte längre vara kostnadsfria för kommunerna

Servicebolag

- Samla alla hjälpmedelstekniker i ett bolag
- Samma kostnadsökning som aktiebolag och vara mindre effektivt
- En gemensam samverkansform skulle dessutom behöva skapas för att hantera övriga hjälpmedelsfrågor och de särskilda produktgrupperna inom medicinskt förbrukningsmaterial
- Rekommenderas inte

Frågor

Avsiktsförklaring/Interimsavtal

Bakgrund

- Samverkansavtal för försörjning av hjälpmedel löper fram till årsskiftet 2021/2022.
- Samverkansavtal för medicinskt förbrukningsmaterial löper fram till och med 2021-09-28.
- Nytt interimsavtal behöver undertecknas, med anledning av tidsfristen behöver avsiktsförklaring ges

Interimsavtal

Innehållet behöver vara detsamma för Hjälpmedelshanteringen

Innehållet för materialsamverkan behöver omformuleras

Skillnaden är:

- De produktområden som idag ingår i medicinskt förbrukningsmaterial och föreslås att flyttas över till hjälpmedel är
 - diabetes
 - nutrition
 - inkontinensprodukter till 2022-05-20 samt
 - förbrukningsmaterial till förskrivna hjälpmedel.
- Abonnemangskostnad per invånare behöver ses över

Avsiktsförklaring

- Avsiktsförklaring att teckna interimsavtal behöver tecknas
 - Skapa trygghet för Region Norrbotten att kunna ta betalt för omkostnader
 - Skapa trygghet för kommuner att leveranser kommer fortgå inom Hjälpmedel och angivna materielområden.

Förslag till beslut

- Arbetsgruppen får i uppdrag att till Polsam 1 oktober ta fram förslag på interimsavtal
- Polsam rekommenderar respektive huvudman att signera avsiktsförklaringen senast 2021-09-28.